

Betænkning

over forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Forhøjelse af afgiften).

(Afgivet af skatte- og afgiftsudvalget den 27. august 1977).

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder. I forbindelse hermed har ministeren for skatter og afgifter skriftligt besvaret en række spørgsmål.

Udvalget har modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Atka A/S,
 Butikshandelens Fællesraad,
 Byggefagenes Samvirke i København,
 Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark,
 Centralorganisationen for lokale handelsforeninger,
 Danmarks aktive Handelsrejsende,
 Danmarks Frugt- og Grøntindustriforening,
 Dansk Forfatterforening,
 Danske Husmandsforeninger,
 De samvirkende danske Landboforeninger,
 Den danske Boghandlerforening,
 Den danske Forlæggerforening,
 Folkepensionistforeningernes og Invalideorganisationernes Kontaktudvalg,
 Formandsinitiativet,
 Forretningsudvalget for de større skibsværfter, Arbejdernes Fællesklubber,
 Fællesudvalget for Bytrafik i Danmark,
 Grosserer-Societetet,
 Havnearbejdernes Fællesforbund,
 HT, Hovedstadsområdets Trafikselskab,
 Håndværksrådet,
 Landbrugsrådet,
 METAL, Lyngby, med repr. for 4 arbejdspladser,

Sammenslutningen af Marskandisere og Antikvitetshandlere i Danmark, SAMA, Sølvgaard, hr., Vejby,
 VOLRAT, Volvoforhandlerforeningen i Danmark, og
 Aarhus Oliefabrik A/S.

Der er af ministeren for skatter og afgifter og nogle mindretal stillet en række ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Et *mindretal* (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af ministeren for skatter og afgifter stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (venstres, det konservative folkepartis, centrum-demokraternes og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) er af den opfattelse, at lovforslagets sigte og indhold må vurderes ud fra dets egnethed til at indgå i en samlet økonomisk løsning. Mulighederne for at opnå bred politisk enighed om en sådan løsning er efter mindretallets opfattelse ikke udtømt. Tværtimod bør der hurtigst muligt genoptages forhandlinger med henblik på at nå et positivt resultat. Behovet herfor understreges af den fortsatte forværring af Danmarks økonomiske situation.

Mindretallets endelige stilling til forslaget vil — afhængigt af resultatet af ovennævnte fornyede forhandlinger — blive tilkendegivet ved 3. behandling.

Et tredje mindretal (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse*, men har dog stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledende bemærkninger. En forhøjelse af moms fra 15 til 18 pct. vil være den største enkeltfordyrelse, som nogen sinde er oplevet i husholdningerne. Det modsvarer for de fleste en konfiskation af det disponible udbytte af 1-2 arbejdstimer ugentlig. Et sådant kæmpeoffer kan folketetinget kun med rimelighed kræve, hvis det præsterede en samlet indsats mod krisen, som kunne nytte noget. Regeringen vil imidlertid have, at offeret skal bringes i forbindelse med yderligere indgreb i arbejdsindtjeningen — indgreb, som ikke vil gavne en døjt.

Noget sådant vil mindretallet ikke stemme for, jfr. ovenstående indstilling.

I øvrigt ønsker mindretallet generelt at udtale følgende om samtlige lovforslag:

De fleste af forslagene vil virke omkostningsfordyrende og dermed skadelige for både beskæftigelse og valuta. Særlig makabre vil følgerne blive i grænsehandelen — indkøb af tobak, spiritus, benzin m.v. i udlandet vil yderligere tage overhånd.

Fremskridtspartiet har i B 61 af 22. august 1977 — forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af arbejdsløshed og tilbagebetaling af udlandsgælden — præciseret de 18 forslag, der kan afskaffe arbejdsløshed og fjerne valutagælden.

Udvalgets behandling af de mange individuelle og dårligt gennemarbejdede lovforslag har været aldeles uforsvarlig, fordi udefra kommende kræfter — statsminister Anker Jørgensen — har gennemtruffet, at udvalgsarbejdet skal afsluttes, inden den fornødne saglige gennemgang har kunnet foretages. Hundredevis af mennesker, for hvis tilværelse forslagene er af den alvorligste betydning, har forelagt deres problemer for udvalget. Dette har herefter — af politiske grunde (læs: „socialdemokratiske partitaktikkrumspingsmanipulationer“) — ikke fået nogen virkelig mulighed for at få rimelige ordninger drøftet med ministeren og indført i forslagene, der herefter — hvis de vedtages — vil forvolde et væld af hårde urimeligheder, blot fordi regeringen har valgt den helt uforsvarlige behandlingsmåde.

Et fjerde mindretal (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) vil ved dette som ved samtlige andre forslag fra regeringen meddele sin stillingtagen ved 2. eller 3. behandling.

Et femte mindretal (Danmarks kommunistiske partis medlem af udvalget) udtaler følgende:

For knap fem måneder siden begrænsedes lønmodtagernes indkomster, og i august 1976 greb man ind i dyrtidsreguleringen med den virkning, at lønmodtagerne den 1. september 1977 blev frataget en dyrtidsportion, nulstillede pristallet og pålagde samtidig lønmodtagerne at indbetale et beløb svarende til en dyrtidsportion til ATP-fonden. I forvejen giver dyrtidsportionerne ikke fuld dækning. Sammenlagt betyder det, at lønmodtagerne har et dyrtidsefterslæb på tre portioner à 95 øre (i stedet for 60 øre) eller 2,85 kr. pr. time.

De beskæftigelsesmæssige virkninger af momsforhøjelsen vil fuldstændig slå bunden ud af regeringens øvrige bestræbelser for at fremme beskæftigelsen, og nettovirkningen vil blive forøget ledighed. For hver gang man igennem moms eller afgift forbedrer betalingsbalancen med 1 mia kr., vil det give 10.000 flere arbejdsløse.

Industrirådet har i henvendelsen af 23. august 1977, side 3, oplyst:

„På kort sigt vil afgiftsforhøjelserne forbedre betalingsbalancen med ca. 3 mia kr. og forringe beskæftigelsen med godt 30.000 personer.

På lidt længere sigt, når afgiftsforhøjelsernes afsmittende virkning på omkostningsniveauet er slået igennem, vil beskæftigelsen blive yderligere forringet med nogle tusinde personer og betalingsbalancen forringet med nogle hundrede mill. kr. som følge af den forringede konkurrenceevne.“

Mindretallet indstiller lovforslaget til *forkastelse* og anbefaler det af mindretallet som L 189 fremsatte forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Midlertidig ophævelse af afgiften for danske varer) i stedet for.

Et sjette mindretal (det radikale venstres medlem af udvalget) kan tilslutte sig forslaget om en forhøjelse af moms og er enig

med regeringen i, at der må gives kompensationer for forhøjelser. Vi kan også støtte, at der gives yderligere tilskud til nedsættelse af mælk m. m., og vil også støtte forslaget om at nedsætte mejeriprisen ved EF-tilskud. Men mindretallet mener ikke, at der skal udbygges yderligere administration, og understreger — som undersøgelsen herom i sin tid viste — at der er bedre socialpolitisk sigte ved at give direkte tilskud til folke- og invalidepensionister, børn, unge og uddannelsessøgende.

Det meste af de ca. 800 mill. kr., regeringen ønsker at anvende til kompensationer, bør bruges på denne måde.

Mindretallet indstiller herefter lovforslaget til *vedtagelse*.

Ændringsforslag.

Til § 1.

Af et *mindretal* (Anders Andersen (V), Aksel Pedersen (V), Stetter (KF), Bollmann (CD) og Arne Bjerregaard (KrF)):

- 1) I nr. 1 ændres „84,75 pct.“ til: „5/6“.
- 2) I nr. 2 ændres „84,75 pct.“ til: „5/6“.
- 3) I nr. 3 ændres „18 pct.“ til: „20 pct.“.
- 4) I nr. 4 ændres „15,25 pct.“ til: „1/6“.
- 5) I nr. 5 ændres „18 pct.“ til: „20 pct.“.
- 6) I nr. 6 ændres „18 pct.“ til: „20 pct.“.

Af et *mindretal* (Glensgård (FP), Kirsten Jacobsen (FP) og Ove Jensen (FP)):

- 7) Nr. 7 udgår.

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af et *mindretal* (Camre (S), Erenbjerg (S), Grünbaum (S), Thomas Have (S), Hjortnæs (S) og Karl Nielsen (S)):

- 8) Nr. 7 affattes således:

„7. *Afsnit XII A.* affattes således:

„XII. A. Refusion for konsummælksprodukter m.v.

§ 30 a. Ministeren for skatter og afgifter bemyndiges til efter forhandling med landbrugsministeren at fastsætte regler om delvis refusion af merværdiafgift af konsummælksprodukter m.v., ost, margarine, æg og almindeligt rugbrød, der sælges til direkte forbrug på hjemmemarkedet.

Stk. 2. Statskontrollen med mejeriprodukter og æg m. m. er berettiget til at foretage eftersyn i lokaler, der benyttes af virksomheder, der bliver omfattet af reglerne i stk. 1, samt til at efterse disse virksomheders varebeholdninger, forretningsbøger og øvrige regnskabsmateriale.““

Bemærkninger.

Til nr. 1-6.

Disse ændringsforslag må vurderes som led i en samlet økonomisk løsning, hvorom partierne afventer en fornyet forhandling. De nødvendige kompensationer forudsættes at indgå i forhandlingerne.

Til nr. 7.

Sociale kompensationer i forbindelse med en momsforhøjelse bør ydes over forhøjelser i det skattefri bundfradrag. Det vil stort set give samme beløb i kroner og øre til hver indkomstskattebetaler, jfr. kildeskattelovens § 36, mens regeringsforslaget giver en lettelse på 650 kr. på indtægtsniveauet 200.000 kr. og kun 350 kr. for indtægtsgrupper omkring de 55.000 kr. selv i det tilfælde, at disse kan opretholde uændret forbrug efter afgiftsforhøjelserne. De i forslaget opregnede varegrupper (20,4 pct. af fødevarebudgettet) er ret tilfældigt udvalgte og til dels vanskeligt afgrænselige.

Vedtagelse af forslaget vil udløse nok så kraftige og tidkrævende debatter om, hvorvidt også andet end de fem særligt fremdragne varegrupper bør favoriseres.

Til nr. 8.

Ved ændringsforslaget udgår smør af de fødevaregrupper, som er omfattet af den omhandlede bemyndigelse til ministeren for skatter og afgifter. Ændringen skyldes, at landbrugsministeren med hjemmel i EF-forordning 880/77 vil udstede en bekendtgørelse om tilskud til smør. I henhold til denne forordning bemyndiges medlemsstaterne til at yde et tilskud til smør, der anvendes til direkte forbrug. Tilskuddet kan for tiden ikke overstige 4 kr. 56 øre pr. kg. En del af denne støtte refunderes af Fællesskabets landbrugsfond.

Lovforslaget foreslås endvidere ændret således, at ordningen kommer til at omfatte almindeligt rugbrød, uanset om det er fabriksfremstillet eller bagerfremstillet. Herved fjernes en forskelsbehandling af de

bagere, der fremstiller rugbrød i mindre serier.

Der er herudover foretaget enkelte redaktionelle ændringer.

Camre (S). *Erenbjerg (S).* *Grünbaum (S).* *Thomas Have (S).* *Hjortnæs (S),*
formand.

Karl Nielsen (S). *Bernhard Baunsgaard (RV).* *Anders Andersen (V).*

Aksel Pedersen (V). *Stetter (KF).* *Bollmann (CD),*
næstformand. *Arne Bjerregaard (KrF).*

Glensgård (FP). *Kirsten Jacobsen (FP).* *Ove Jensen (FP).* *Ole Olsen (SF).*

Kaj Hansen (DKP).

Partierne DR og VS var ikke repræsenteret ved medlemmer i udvalget.